

KAPITOLA 2

SPRÁVNÍ PRÁVO A APLIKACE NOREM SPRÁVNÍHO PRÁVA

2.1 OSNOVA ZÁKLADNÍCH ZNALOSTÍ

právní dualismus, teorie právního dualismu
správní právo, členění správního práva, vztah správního práva k jiným
právním odvětvím

správní věda, věda o správním právu, správní politika

subjektivní a objektivní právo, veřejná subjektivní práva a povinnosti
právní předpis, právní norma, druhy právních norem a jejich struktura
interpretace a aplikace norem správního práva

správní uvážení a neurčitý právní pojem – pojem, aplikace, možnost
přezkumu

analogie – pojem a možnosti použití analogie ve správním právu

2.2 PŘÍKLADY, CVIČENÍ, DOPLŇOVACÍ OTÁZKY DOPLŇOVACÍ CVIČENÍ

Doplňte chybějící slova. Každé slovo můžete použít právě jednou. Slova použijte ve správném tvaru v souladu s pravidly české gramatiky.

1.

suverenita, stejně, neomezené, procesní, právní, zákaz, libovůle, obyčejný, absolutní
--

„Úvaha ... o tom, že udělení státního občanství je projevem „neomezené“ státní _____ a děje se ve sféře „absolutního“ správního uvážení,

je v podmínkách materiálního _____ státu přinejmenším velmi pochybná. Správní uvážení je v prvé řadě vždy limitováno principy vyplývajícími z ústavního pořádku České republiky; z nich lze vyvodit, že i tam, kde vydání rozhodnutí závisí toliko na uvážení správního orgánu, je tento orgán omezen _____, příkazem rozhodovat v obdobných věcech obdobně a ve stejných věcech _____..., tj. principem rovnosti, zákazem diskriminace, příkazem zachovávat lidskou důstojnost, jakož i povinností výslovně uvést, jaká kritéria v rámci své úvahy použil, jaké důkazní prostředky si opatřil, jaké důkazy provedl a jak je hodnotil a k jakým skutkovým a právním závěrům dospěl. ... Každé správní uvážení – i to, jež se (pouze) na úrovni _____ zákona jeví jako neomezené či _____ – tedy má své meze. I u něj proto správní soud zkoumá nejen to, zda jej správní orgán nezneužil, ale i to, zda jeho meze nepřekročil (opětovně se přitom zdůrazňuje, že _____ správní uvážení v moderním právním státě neexistuje; věc nelze konstruovat ani tak, že je neomezené pouze na úrovni obyčejného zákona, neboť nelze od sebe uměle odtrhovat jednoduché právo od práva ústavního; ústava již dávno není pouhým monologem ústavodárce). Správní soud samozřejmě nepřezkoumává pouze zneužití správního uvážení či překročení jeho mezí..., nýbrž i to, zda řízení předcházející vydání napadeného rozhodnutí proběhlo v souladu se zákonem, tj. zda v něm byla respektována všechna _____ práva žalobce.“ (zdroj: NSS)

2.

nemít, dispozice, prostor, podřadit, úvaha, mít, hypotéza, rozsah
--

Neurčité právní pojmy zahrnují jevy nebo skutečnosti, které nelze zcela přesně definovat. Jejich obsah a rozsah se může měnit, často bývá podmíněn časem a místem aplikace normy. Zákonodárce užitím neurčitých právních pojmů dává orgánu aplikujícímu právní předpis _____, aby posoudil, zda konkrétní situace patří do _____ neurčitého pojmu, či nikoli. Rozdíl mezi neurčitým pojmem a správním uvážením spočívá v tom, že pokud správní orgán dospěje k závěru, že určitou skutkovou

podstatu lze _____ pod neurčitý pojem obsažený v právní normě, _____ již prostor pro _____, pokud jde o volbu následků ... Správní orgán _____ jistou volnost v interpretaci neurčitého pojmu, a tedy i hodnocení jednotlivých skutečností při subsumpci skutkového stavu pod _____ právní normy, je však absolutně vázán, pokud jde o právní následky (_____ právní normy). (podle NSS)

3.

volnost, neurčitý, interpretace, míra, uvážení, následek, právní, diskreční
--

„...Mezi postupem orgánu při aplikaci norem s _____ _____ pojmy a realizací _____ pravomoci je podstatný rozdíl, i když v obou případech má orgán určitou _____. Při _____ neurčitých právních pojmu se _____ orgánu zaměřuje na konkrétní skutkovou podstatu a její vyhodnocení. Objasní si význam neurčitého právního pojmu a jeho rozsah a hodnotí skutečnosti konkrétního případu z toho hlediska, zda je lze zařadit do rámce vytvořeného rozsahem neurčitého právního pojmu... U diskreční pravomoci je úvaha orientována na způsob užití právního _____: např. vyslovit zákaz určité činnosti nebo ji jen omezit nebo nechat věci volný průběh...“ (zdroj: ÚS s odkazem na Hendrych, D. a kol.)

4.

nejbližší, nerovné, analogie, veřejný, soukromý, autoritativně, denegatio iustitiae
--

„Tam, kde zákon přímo neřeší určitý právní problém, lze užít analogie zákona, tj. zákonného ustanovení svou povahou a účelem _____. Správní orgán totiž v případech, kdy by nečinnost znamenala neposkytnutí právní ochrany (_____), nemůže argumentovat tím, že zákon na daný problém nepamatoval, nýbrž se musí s věcí vypořádat.

V oblasti veřejného práva jsou však v důsledku zásad uvedených v čl. 2 odst. 2, 3 Listiny základních práv a svobod ... meze _____ zúženy, tj. analogie jdoucí k tíži účastníka správního řízení není přípustná..., v oblasti _____ práva, v němž se vždy jedná o _____ postavení účastníka správního řízení a _____ vystupujícího správního orgánu, je nutno mít na zřeteli, že meze pro použití analogie jsou zúženy (v poměru k užití analogie v právu _____, kde je rovné postavení subjektů) tím, že analogie nemůže zakládat právě a z důvodů shora citovaných základních zásad právního řádu povinnosti, tedy analogie nemůže jít ve svém důsledku k tíži účastníka správního řízení...“ (zdroj: KS v Hradci Králové)

Odlište kogentní a dispoziční právní normy

1. Každý správní orgán zřizuje úřední desku, která musí být nepřetržitě veřejně přístupná. Pro orgány územního samosprávného celku se zřizuje jedna úřední deska. Obsah úřední desky se zveřejňuje i způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Není-li správní orgán schopen zajistit zveřejnění obsahu úřední desky způsobem umožňujícím dálkový přístup podle odstavce 1, uzavře osoba uvedená v § 160 odst. 1, jejíž je tento správní orgán součástí, s obcí s rozšířenou působností, v jejímž správním obvodu má sídlo, veřejnoprávní smlouvu (§ 160) o zveřejňování obsahu úřední desky způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(§ 26 odst. 1 a 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád)

2. Je-li místně příslušných více správních orgánů a nedohodnou-li se jinak, provede řízení ten z nich, u něhož jako prvního byla podána žádost nebo který z moci úřední učinil úkon jako první. V ostatních případech nebo nelze-li podmínky místní příslušnosti určit, určí místní příslušnost usnesením nejbližše společně nadřízený správní orgán. Není-li takového orgánu, určí místní příslušnost usnesením ústřední správní úřad, do jehož působnosti rozhodovaná věc náleží.

(§ 11 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád)

3. Součástí návrhu na oddělení části obce je písemná dohoda obce a přípravného výboru o rozdělení majetku obce mezi původní obec a nově vzniklou obec, bylo-li této dohody dosaženo.

Nedohodnou-li se obec a přípravný výbor o rozdělení majetku obce jinak, rozdělí se majetek obce mezi původní obec a nově vzniklou obec tak, že

- a) vlastnické právo k nemovitostem, včetně jejich příslušenství, jakož i věcná práva k věcem cizím a závazky váznoucí na nemovitostech přecházejí na tu obec, na jejímž území se nemovitost nachází; pro přechod vlastnického práva k nemovitostem je rozhodný stav ke dni konání místního referenda o oddělení části obce,
- b) v poměru podle počtu obyvatel původní obce a nově vzniklé obce přecházejí na nově vzniklou obec movité věci, s výjimkou příslušenství nemovitostí, finanční prostředky, závazky, podíly na právnických osobách založených obcí a ostatní práva.

(§ 22 odst. 3 a 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích)

4. Správní orgán zahájí řízení o každém přestupku, který zjistí, a postupuje v řízení z moci úřední.

Řízení o přestupku, o němž tak stanoví jiný zákon, lze zahájit a v již zahájeném řízení pokračovat pouze se souhlasem osoby přímo postižené spácháním přestupku. Je-li osob přímo postižených spácháním přestupku více, postačí souhlas pouze jedné z nich.

(§ 78 odst. 1 a § 79 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich)

5. Náklady spojené s projednáním územního plánu hradí pořizovatel. Náklady na nezbytné mapové podklady uhradí obec, pro kterou pořizuje územní plán úřad územního plánování, pokud se obce nedohodnou jinak.

(§ 45 odst. 3 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu)

6. Fyzická osoba, které byl matričním úřadem vydán matriční doklad, má povinnost užívat v úředním styku jméno, popřípadě jména, která jsou uvedena na tomto matričním dokladu.